

14 SKYRIUS

Braunlis išklauso laivo gydytojo argumentų, slapčia vildamasis, kad šis klysta. Tikrai nedega noru išlaisvinti Makendriką. Dailidė puikiai tinka nusikaltėlio vaidmeniui, ir jei bus paleistas – baigtis, kurios, panašu, siekia Samneris dėl kažkokių jam vienam suprantamų priežasčių, – laive neliks nė vieno žmogaus, kuris, nesukeldamas jokių rūpesčių ir komplikacijų, galėtų užimti jo vietą.

– Tokį paliepusį vištgaidį kaip Hana galima buvo lengvai pasmaugti viena ranka, – prieštarauja Braunlis, – ir nykštys čia tikrai niekuo dėtas. Makendrikas, nors ir neaukštas, jėgos tokiam darbeliui turi pakankamai.

– Tik ne tada, kai mėlynės išsidėsčiusios kaip ant Hanos kaklo. Tik aklas būtų nepastebėjęs dviejų nykščių atspaudų.

– Aš jų ir nepastebėjau. Pamenu, kad mėlynių buvo daug, bet, velniai rautų, tikrai buvo neįmanoma atskirti, kuri mėlynė liko nuo kurio piršto.

– Prieš pat laidotuves aš nusipiešiau kelis Hanos sužeidimų eskizus, – aiškina Samneris. – Pamaniau, kad teisme norės juos pamatyti, jei tik šis reikalas pasieks teismą. Štai, pažvelkite pats.

Jis padeda ant stalo eskizų albumą odiniais viršeliais ir atverčia reikiamą puslapį.

– Ar dabar matote, ką turiu omenyje? Dvi didelės ovalo formos mėlynės, išsidėsčiusios viena virš kitos, štai čia ir čia.

Jis rodo į jas. Braunlis žiūri į piešinį, paskui pasitrina nosį ir raukosi. Perdėtas laivo gydytojo uolumas jį erzina.

Kokių paskatų vedamas jis nupiešė rašalu šiuos jungos kūno eskizus?

– Berniukas jau buvo suvyniotas į bureį ir užsiūtas. Kaip jums pavyko padaryti šiuos eskizus?

– Paprasčiau burininko atlaisvinti dygsnius, o paskui vėl juos įtempti, kol dar tęsėsi banginio dorojimas. Tai buvo nesunku.

Braunlis varto eskizų albumo lapus ir bjaurėdamasis raukosi.

Jis perbėga akimis berniuko sužalotos ir išopėjusios išangės piešinį, sulaužytų šonkaulių schemą su skaičiais.

– Šie gražūs paveikslėliai nė velnio neįrodo, – sako jis. – Makendriką matė flirtuojant su berniuku, ir jis – liūdnai pagarsėjęs sodomitas. Tai svarūs ir nepaneigiami faktai. O visa kita – tai jūsų spėlionės ir fantazijos.

– Makendriko kairės rankos nykštys neatitaisomai sužalotas, – sako Samneris. – Jis tiesiog fiziškai negalėjo įvykdyti šio nusikaltimo.

– Galėsite išdėstyti savo nuomonę magistratui, kai tik grįšime į Angliją. Galbūt jums pavyks jį įtikinti labiau nei mane, tačiau kol kas, kol esame jūroje ir aš esu šio laivo kapitonas, Makendrikas liks tūnoti triume sukaustytas grandinėmis.

– Kai tik išlipsime į krantą Anglijoje, tikrasis žudikas paliks laivą ir išnyks iš akiračio, ar jūs tai suprantate? Jo niekada nesugaus.

– Gal man suimti visą sumautą laivo įgulą kaip įtariamuosius? Jūs šitai man siūlote?

– Jeigu berniuką nužudė ne Makendrikas, veikiausiai tai padarė Henris Draksas. Jis apšmeižė dailidę, kad išsigelbėtų pats.

– Velniai rautų, pone Samneri, jūs per daug prisiskaitėte pigių romaniūkščių.

– Bent jau leiskite man apžiūrėti Draksą, kaip apžiūrėjau Makendriką. Jei jis – žudikas, tai dar bus užsilikusių ženklų ant kūno.

Braunlis pasisuka kiek įkypai savo kėdėje, timpteli žemyn už šeriuoto ausies spenelio ir atsidūsta. Nors laivo gydytojas išties erzina, jo atkaklumu negalima nesižavėti. Mažas užsišpyręs močkrušys, kad jis kur skradžiai prasmegtų.

– Labai gerai, – taria jis. – Tebūnie kaip norite. Nors jei Draksas prieštarautų tam, kad jį baksnotumėte ir apčiupinėtumėte, aš nesu linkęs apsinkinti reikalo.

Draksas, kai jį išsikviečia, nė kiek neprieštarauja būti apžiūrėtas. Nusismaukia jūreiviškas kelnes ir atsistoja prieš juos pašaipiai šypsodamasis. Kapitono kajutė prisipildo troškaus šlapimo ir prakaito dvoko.

– Kaip pageidausite, pone Samneri, – sako Draksas ir šelmiškai mirkteli.

Samneris, stengdamasis kvėpuoti pro burną, pasilenkia ir pro lupą apžiūri kabančią kauburiuotą Drakso varpą.

– Malonėkite atitraukti apyvarpę, – paprašo.

Draksas padaro, ko paprašytas. Samneris linkteli.

– Jūs turite gaktinių utėlių, – praneša jis harpūnininkui.

– Taip, žinau. Bet juk tai nėra nusikaltimas, už kurį baudžiama kartuvėmis, tiesa, pone Samneri?

Braunlis tyliai nusijuokia.

– Kietųjų šankerių nematyti, – sako jis. – O dabar parodykite man rankas.

Draksas ištiesia rankas. Samneris apžiūri delnus, tada juos apverčia. Plaštakos juodos ir šiurkščios kaip ketaus luitai.

– Matau, kad įpjovimas jau užgijo.

– Tai juk niekai, – atsako harpūnininkas. – Tik įdrėskimas.

– Ir, manau, savo galūnes puikiai valdote.

– Savo ką?

– Kad ir pirštus.
– Taip, valdau, ir ačiū Dievui.
– Nusivilkite striukę ir atraitokite rankoves.
– Abejojate mano žodžiais, pone Samneri? – teiraujasi Draksas. Jis nusitraukia striukę ir neskubėdamas atsisejoja marškinius.

– Netikite, kad pasakiau tiesą, ką mačiau prie įrankių būdelės?

– Makendrikas, kaip žinote, su tuo nesutinka.

– Makendrikas puikiai visiems žinomas sodomitas, o ką reiškia tokio žodis teisme? Manau, kad nelabai daug.

– Turiu svarių priežasčių juo tikėti.

Draksas pritariamai linkteli ir toliau nusirenginėja. Nusivelka megztinį ir flanelinius apatinius marškinius. Jo stambi raumeninga krūtinė vešliai apžėlusi tamsiais plaukais. Pilvas – didingai išgaubtas, o rankos nuo pečių išmargintos įmantriomis mėlynomis tatuiruočių pynėmis.

– Jei tikite tuo šikniumi Makendriku, tai tikrai manote, kad aš – melagis.

– Tikrai nežinau, kas jūs per vienas.

– Esu garbingas žmogus, pone Samneri, – sako Draksas, pabrėždamas žodį „garbingas“ taip, tarsi garbė pati savaimė būtų sudėtinga ir mažai kam suprantama sąvoka, ir jis labai didžiuojasi gebėjęs ją įsisąmoninti. – Taip, kaip tik toks ir esu. Atlieku savo pareigą ir dėl to neturiu jokios priežasties gėdytis.

– Ką norite tuo pasakyti, Draksai? – klausia jo Braunlis. – Manau, kad mes visi čia esantys – garbingi žmonės, bent jau garbingi tiek, kiek tai leidžia mūsų pašaukimas, kuris, kaip jums gerai žinoma, yra pakankamai nešvarus verslas.

– Manau, kad mūsų gydytojas puikiai supranta, kur lenkiu, – sako Draksas. Dabar jis stovi visai nuogas – kojos ir rankos raumeningos, sunkiasvorio boksininko figūra, visiškai nejaučiantis gėdos. Jo veidas tamsiai įdeges, o rankos

pajuodusios nuo sunkaus darbo, bet likusi oda – ten, kur matoma pro tamsių plaukų kilimus ir daugybę įmantrių tatuiruočių, pribloškia parausvintu baltumu, tarsi naujagimio odelė. – Galų gale, juk mes seni bičiuliai. Padėjau jam rasti kelią atgal į savo kajutę po to triukšmingo vakarėlio Lervike. Jūs, pone Samneri, veikiausiai neprisimenate, nes pūtėte į akį kaip užmuštas, tačiau mudu su Kavendišu prieš išeidami gerai apsidairėme, kad įsitikintume, jog visi jūsų daiktai guli saugūs ir nepaliesi, kaip jiems ir dera.

Samneris, įdėmiai nužvelgęs Draksą, akimirksniu supranta, apie ką šis kalba. Jie rausėsi jo skrynioje, perskaitė dokumentus apie atleidimą iš kariuomenės ir matė pavogtą žiedą. Braunlis smalsiai žiūri į jį.

– Ar suprantate, apie ką jis čia, po šimts gegučių, tauškia? – klausia jis.

Samneris papurto galvą. Jis mechaniškai apžiūrinėja Drakso rankas ir liemenį, tolygiai kvėpuodamas pro burną ir stengdamasis nuslopinti kylantį pasišlykštėjimą.

– Abejojate mano kaip gydytojo žiniomis ir kvalifikacija? – sako jis ir šie žodžiai skamba absurdiškai net jam pačiam. – Aš išėjau visą mokymo kursą ir turiu visus Karalienės koldžo Belfaste sertifikatus.

Tai išgirdęs Draksas šypsosi, paskui pratrūksta juoktis. Jo geltona varpa pastebimai sustorėja ir šokteli aukštyn.

– Jūs turite savo popiergalį, pone Samneri, o aš turiu savo. Dabar norėčiau žinoti, kuris iš šių popiergalių turės daugiau įtakos Anglijos teisme? Niekada nesimokiau teisės mokslų, todėl negaliu apie tai spręsti, tačiau esu tikras, kad geras advokatas tikrai apie tai susidarytų nuomonę.

– Aš turiu įrodymų, – sako Samneris. – Ir tai nėra mano nuomonės ar reputacijos klausimas. Dabar kalbame ne apie tai, kas esu ar kuo buvau.

– Ir kokių gi įrodymų turite prieš mane? – neatlyžta Draksas. – Papasakokite apie juos.

– Mes niekuo jūsų nekaltiname, – sako Braunlis, – ir pasivietėme jus čia ne tam. Nepamirškite, kad Makendrikas vis dar sėdi triume sukaustytas grandinėmis. Samneris tiesiog domisi kai kuriomis žvėriško nusikaltimo smulkmenomis, tik tiek.

Tačiau Draksas visiškai nekreipia dėmesio į Braunlį ir toliau spokso į Samnerį.

– Kokių įrodymų turite prieš mane? – jis pakartoja klausimą. – Nes, jei neturite jokių, tai mane kaltinate nepagrįstai, štai ką pasakysiu. Mano tvirtas žodis, patvirtintas uždėjus ranką ant Biblijos, prieš jūsų žodį.

Samneris žengia žingsnį atatupstas ir susikiša rankas į kišenes.

– Jūs meluojate apie Makendriką, – sako jis. – Esu tuo visiškai tikras.

Draksas pasisuka į Braunlį ir pirštu rodo sau į ausį.

– Ar laivo gydytojas kiek neprigirdi, kapitone? – klausia jis. – Aš kelis kartus pakartojau vieną ir tą patį sušiktą klausimą, o jis vis vaizduoja, kad manęs negirdi.

Braunlis susiraukia ir apsilaižo lūpas. Jis jau pradeda gailėtis, kad sutiko išpildyti Samnerio prašymą. Žinoma, Draksas – sugyvuolėjęs niekšas, bet juk tai nėra tinkama priežastis apkaltinti jį vaiko žmogžudyste. Todėl vargu ar verta stebėtis, kad jis taip šiaušiasi.

– Iš tikrųjų, Samneri, kokių įrodymų turime prieš Draksą dėl šio nusikaltimo? Pasidalykite jais, prašau.

Samneris kelias akimirkas žiūri sau po kojomis, o paskui nukreipia žvilgsnį aukštyn į pakeliamą stoglangį kajutės lubose.

– Neturiu jokių įrodymų prieš Henriį Draksą, – rėžia griežtai. – Visiškai jokių.

– Tada užbaikime šią beprasmybę, – nukerta Braunlis. – O jūs, Draksai, susirinkite savo susmirdusias drapanas ir grįžkite prie darbo.

Draksas ilgai žiūri į Samnerį atsainiu žvilgsniu, tada pasilenkia ir pakelia nuo kajutės grindų brezentines kelnes. Kiekvienas judesys tikslingas ir gerai pasvertas, o jo kresnas kūnas, nešvarus ir dvokiantis, spinduliuoja kažkokiu sunkiai paaiškinamu atgrasiu gašlumu. Samneris spokso į jį tuščiu žvilgsniu. Dabar mąsto apie savo vaistinėlę ir tuos mažus malonumus, kurie slepiasi joje. Mąsto apie achajus ir trojėnus, apie Atėnės ir Arėjo beatodairiškumą, jų įprotį kištis į kitų reikalus. Samneris dabar ima aiškiai suvokti, kad Makendriką tikrai pakars. Už kiekvieno nusikaltimo slepiasi piktadarys ir Makendrikui jau numatytas pastarojo vaidmuo. Jam lemta kadaruoti kartuvėse. Jis pasmerktas, jokia Hera neišgelbės jo nuo ešafoto. Draksas pasilenkia, paskui išsitiesia, po vieną įkiša kojas į klešnes ir užsitempia kelnes ant klubų. Jo plati nugara ir dvokūs sėdmenys tankiai apžėlę, o trumpos ir kreivos kojos su kojiniėmis panašios į beždžionės letenas. Braunlis nekantraudamas žiūri į jį.

Nusikaltimas jau pamirštas, jo galvoje sukasi kitos mintys. Makendriką pakars už tai, ką šis padarė, ir taškas. Dabar kapitonui labiausiai rūpi, ar pavyks tinkamai paskandinti laivą – išties ne pati lengviausia užduotis. Laivas turi nugrimzti pakankamai lėtai, jog būtų išgelbėtas jo krovinyš, bet ne per lėtai, jog įgula suspėtų užtaisyti pramuštas skylės. Ir niekas negali numatyti iš anksto, kaip elgsis ledas ir kaip arti nuo jų atsidurs Kempbelas su „Hastingsu“, kad įtikinamai suvaidintų stebuklingą išgelbėjimą. Mūsų dienomis draudikai suuodžia bet kokią klastą ir, pajutę, kad reikalas nešvarus, kaipmat krante užsipuls įgula, siūlydami atlygį už bet kokią naudingą informaciją. Menka klaidelė, ir Braunlis, užuot mėgavęsis pensija ir ramiais pasivaikščiojimais Bridlingtono* krantinėmis, rizikuoja atsidurti Halo kalėjime.

* Bridlingtonas - Jungtinės Karalystės miestas kurortas Šiaurės jūros pakrantėje.

– Kokia čia žaizda jums ant rankos? – klausia Drakso. – Ar ir vėl įsiplovėte? Esu tikras, kad Samneris duos jums pleistro jai užlipinti, jei tik gražiai paprašysite.

– Menkniekis, – numoja Draksas. – Įsidrėskiau harpūnu, ir tiek.

– Man visai nepanašu į menkniekį, – pastebi Braunlis.

Draksas purto galvą ir čiumpa striukę nuo stalo.

– Leiskite man žvilgtelėti, – sako Samneris.

– Menkniekis, – vėl pakartoja.

– Tai jūsų darbinė dešinė ranka, netgi iš čia matau, kad ji sutinusi ir kraujuoja, – sako Braunlis. – Jei negalėsite sviesti harpūno ar iš visų jėgų užgulti irklų, man iš jūsų nebus jokios sumautos naudos. Tuojau pat parodykite ranką laivo gydytojui!

Kiek padvejojęs Draksas ištiesia ranką. Žaizda, esanti aukštai ant dilbio kiek žemiau alkūnės, pridengta plaukų ir tatuiruotės, yra siaura ir gili, audinys aplink ją smarkiai ištinęs. Palietęs odą, Samneris jaučia, kad ji sausa ir karšta. Aplink šašą ir po juo susiformavo žalsvų pūlių areolė, o pats šašas lipnus ir iki galo nesukietėjęs.

– Pūlinį reikia prapjauti, o pūlių likučius ištrauks karštas kompresas, – sako Samneris. – Kodėl nesikreipėte į mane anksčiau?

– Tai tik įbrėžimas, – numoja Draksas. – Man jis nekelia jokių rūpesčių.

Samneris nuskuba į savo kajutę ir grįžta su lancetu, kurį keliolika sekundžių pakaitina žvakės liepsnoje. Paėmęs gabalėlį korpijos ir prispaudęs prie žaizdos, staigiu judesiu padaro nedidelę įpjovą lancetu. Iš žaizdos išteka žalsvai rausvas kraujo ir pūlių mišinys ir susigeria į korpiją. Samneris spusteli stipriau ir iš žaizdos išbėga dar viena porcija bjauriai dvokiančio skysčio. Draksas stovi net nekrustelėdamas ir tylus. Raudona ir išbrinkusi oda išsilygina, tačiau po ja lieka keistas, neaiškios kilmės gumburas.

– Ten kažkas įstrigę, – sako Samneris. – Štai, pažvelkite pats.

Braunlis prieina arčiau ir žiūri per laivo gydytojo petį į žaizdą.

– Gal kokia medžio atplaiša, – spėja jis, – ar kaulo skeveldra.

– Sakote, kad susižeidėte harpūnu? – klausia Samneris.

– Taip, tiesa, – patvirtina Draksas.

Samneris paspaudžia mažą gumburėlį piršto galiuku. Gumburėlis slysta po oda, o dar po kelių akimirku iš po jos išnyra kažkoks mažas baltas gumulėlis.

– Po velnių, o kas gi čia? – teiraujasi Braunlis.

Samneris suima gumulėlį į švarią korpijos skiautę ir švariai nuvalo. Vos žvilgtelėjęs, supranta, kas tai yra. Jis greitai dirsteli į Draksą, o tada Braunliui parodo iš žaizdos ištrauktą sve-timkūnį. Tai vaiko dantis, baltas, panašus į kruopą, nulaužtas ties šaknimi. Draksas atitraukia ranką ir žiūri į dantį, kuris tebeguli Samnerio delne, o paskui – į Braunlį.

– Tai ne mano, – sako.

– Jis buvo jūsų rankoje.

– Tai ne mano.

– Tai įrodymas, – pareiškia Samneris. – Štai kas tai yra. Tas pats įrodymas, kurio mums reikia, kad jus pakartų.

– Niekas manęs nepakars, – atšauna Draksas. – Kol tai įvyks, jus abu pasiūsiu į pragarą.

Braunlis žengia prie kajutės durų, atidaro jas ir pašaukia pirmąjį padėjėją. Trys vyrai akylai stebi vienas kitą. Draksas vis iki pusės nuogas, marškinius ir striukę laiko suspaudęs kaire ranka.

– Neleisiu, kad mane sukaustyty, – sako jis. – Tik jau ne tokie mižniai kaip judu.

Braunlis dar kartą pašaukia Kavendišą. Draksas apsi-žvalgo po kajutę ieškodamas tinkamo ginklo. Ant stalo jam iš dešinės guli varinis sekstantas, o už jo ant pušinės sieninės

lentynos – žiūronas ir sunki lazda iš banginio ūso su juodmedžio buože. Tačiau kol kas jis nemėgina jų griebtis. Ramiai laukia tinkamo momento.

Jų ausis pasiekia Kavendišo, kuris leidžiasi trapu ir braunasi per kajutkompaniją, batų kaukšėjimas ir keiksmi. Kai įžengia į kajutę ir kiti atsisuka į jį, Draksas sugriebia nuo lentynos banginio ūso lazda ir trenkia Braunliui per galvą kiek aukščiau kairės akies su tokia jėga, jog perskelia kaukolę. Užsimoja ja vėl, ketindamas smogti dar kartą, tačiau Kavendišas griebia jam už rankos. Abu vyrai kelias akimirkas grumiasi tylėdami.

Kai Draksas išleidžia iš rankų lazda, Kavendišas pasilenkia jos paimti, harpūnininkas, sugriebęs jį už plaukų, stipriai smogia keliu į veidą.

Kavendišas suvaitoja ir, plūsdamas krauju, krinta šonu ant kilimo. Tuo metu Samneris stovi tarsi įbestas ir stebi kovą. Vis dar vienoje rankoje laiko lancetą, o kitoje – nužudyto vaiko dantį.

– Ir kam visa tai? – klausia jis. – Juk jūs vis tiek iš laivo nepaspruksite.

– Išbandysiu laimę su velbotu, – atsako Draksas. – Negrįšiu į Angliją, kad mane ten pakartų.

Jis pakelia nuo grindų banginio ūso lazda ir grėsmingai pavarto rankoje. Juodmedžio bumbulas išteptas Braunlio krauju.

– O prieš išeidamas paimsiu iš jūsų tą dantį, – sako jis.

Samneris papurto galvą, žengia žingsnį į priekį, padeda dantį ir lancetą ant stalo tarp judviejų. Pakelia akis į stoglangį, tačiau ten nieko iš įgulos nematyti. Kodėl škanuose nėra Bleko, kuris dabar turi būti ten, klausia savęs, ir kur pradingo Otas?

– Jūs neišžudysite mūsų visų, – sako gydytojas.

– Manau, kad gebėsiu nužudyti daugumą. O dabar nusiukite.

Duodamas suprasti, kad nejuokauja, užsimoja sunkia lazda.

Po trumpos pertraukos Samneris padaro kaip palieptas. Kol Draksas paskubomis rengiasi, laivo gydytojas apžiūrinėja tamsiomis medinėmis dailylentėmis apkaltą kajutės sieną. Į pakaušį, spėlioja, ar iš šono į smilkinį? Vienas smūgis ar du? Jeigu dabar ims rėkti, galbūt kas nors jį išgirs. Tačiau nerėkia. Užsimerkia ir sulaiko kvėpavimą. Jis laukia, kol gaus mirtiną smūgį.

Netikėtai lauke kyla kažin koks sambrūzdis. Garsus klegesys. Kajutės durys staiga plačiai atsilapoja ir jį apkurtina šūvio trenksmas. Ant Samnerio galvos nuo lubų pabyra dulкės ir skiedros. Jis apsisuka ir mato, kad kajutės tarpduryje stovi Blekas ir laiko nukreipęs dvivamzdį šautuvą tiesiai Draksui į krūtinę.

– Perduok lazdą Samneriui, – įsako jam Blekas.

Draksas stovi it įbestas. Jis prasižioja ir tarp rausvų lūpų ir baltuojančių dantų matyti drėgnas liežuvis.

– Galiu tave nudėti iš karto, – sako Blekas, – arba galiu nunešti tau pautus, kad kiek pasikankintum, kol nukraujuosi. Kaip pageidausi?

Po trumpos pauzės Draksas linkteli galvą, vos pastebimai šypteli ir ištiesia lazdą Samneriui. Blekas įžengia į kajutę ir pažvelgia žemyn į Braunlį ir Kavendišą, gulinčius be sąmonės kraujo klane.

– Kas, po velnių, čia vyksta? – klausia jis.

Draksas patraukia pečiais ir žiūri į dantį, gulintį ant stalo ten, kur jį padėjo laivo gydytojas.

– Šis dantis tikrai ne mano, – sako jis. – Gydytojas iškrapštė jį iš mano rankos, bet kaip jis ten pateko, neturiu nė menkiausio supratimo.